

Lainsäädäntöhankkeen asettaminen; hallinnollisten seuraamusmaksujen määrääminen tietosuojalainsäädännön rikkomisesta julkissektorilla

Oikeusministeriö on tänään asettanut työryhmän, jonka tehtävänä on valmistella luonnos tietosuojalainsäädännön rikkomiseen liittyvien seuraamussäännösten tarkistamista koskevaksi hallituksen esitykseksi.

Toimikausi

16.4.2025–30.4.2026.

Tausta

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679 luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (yleinen tietosuojasetus) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/680 luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (rikosasioiden tietosuojadirektiivi) tulivat voimaan 5 päivänä toukokuuta 2016. Rikosasioiden tietosuojadirektiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset oli annettava ja julkaistava viimeistään 6 päivänä toukokuuta 2018. Yleistä tietosuojasetusta alettiin soveltaa 25. toukokuuta 2018. Yleistä tietosuojasetusta täydentää kansallinen tietosuojalaki (1050/2018) ja rikosasioiden tietosuojadirektiivi on pantu täytäntöön lailla henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä (1054/2018, rikosasioiden tietosuojalaki). Tietosuojalaki sisältää tarkemmat säännökset hallinnollisten seuraamusmaksujen määräämisestä. EU:n yleinen tietosuojasetus jättää jäsenvaltioiden harkintaan sen, voidaanko viranomaisille tai julkishallinnon elimille määrätä henkilötietojen käsittelyä koskevien velvoitteiden rikkomisesta hallinnollisia seuraamusmaksuja. Rikosasioiden tietosuojadirektiivi edellyttää pelkästään, että direktiivin nojalla annettujen säännösten rikkomisesta määrättävät seuraamukset ovat tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

Tietosuojalaki ja rikosasioiden tietosuojalaki eivät mahdollista hallinnollisen seuraamusmaksun määräämistä viranomaisille tai julkishallinnon elimille. Kumpikin laki sisältää rangaistussäännökset, joissa viitataan rikoslain säännöksiin tietosuojarikoksesta ja muihin sovellettaviin rikoslain säännöksiin.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Oikeusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 25
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 1606 7730
+358 9 1606 7730

kirjaamo.om@gov.fi
oikeusministerio.fi

Pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaan ”hallitus toteuttaa kansallisen tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistuksen. [...] Kokonaisuudistuksen yhteydessä säädetään hallinnolliset sakot tietosuojaloukkauksista koskemaan julkista ja yksityistä sektoria yhtäläisesti.”

Tavoitteet ja tehtävät

Hankkeen tavoitteena on arvioida, millä edellytyksillä hallinnollisen seuraamusmaksu voidaan määrätä viranomaiselle tai muulle julkisyhteisölle, esimerkiksi rajaamalla sääntelyn soveltamisalaa ja seuraamustasoa, ja mahdolliset muut asiaan liittyvät lainmuutostarpeet. Lainmuutoksilla pyrittäisiin varmistamaan tehokkaat ja ennalta estävät seuraamukset siten, että viranomaisten lakisääteisten tehtävien hoitamiseen ja perus- ja ihmisoikeuksien väliseen tasapainoon kohdistuvat vaikutukset jäisivät mahdollisimman vähäisiksi. Valmistelussa on tarpeen kiinnittää huomiota perustuslaista ja muusta lainsäädännöstä johtuviin viranomaisten toimintaa koskeviin vaatimuksiin sekä viranomaisten toiminnan budjettisidonnaisuuteen.

Organisointi

Työryhmä

Puheenjohtaja
Yksikönpäällikkö Tia Möller, oikeusministeriö

Jäsenet:

Lainsäädäntöneuvos Virpi Koivu, oikeusministeriö
Erityisasiantuntija Silja Kantonen, oikeusministeriö
Neuvotteleva virkamies Santtu Viiman, valtiovarainministeriö
Erityisasiantuntija Essi Suonvieri, sosiaali- ja terveysministeriö
Erityisasiantuntija Leo Hämäläinen, sisäministeriö

Varajäsenet:

Hankepäällikkö Arto Leinonen, valtiovarainministeriö
Hallitusneuvos Joni Komulainen, sosiaali- ja terveysministeriö
Hallintolakimies Tiina Mantere, sisäministeriö

Asiantuntijajäsen:

Ylitarkastaja Saana Sydänmaalakka, tietosuojavaltuutetun toimisto

Asiantuntijan varajäsen:

Ylitarkastaja Heikki Huhtiniemi, tietosuojavaltuutetun toimisto

Työryhmän sihteeri:

Lainsäädäntöneuvos Virpi Koivu

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 4 a §:n 1 mom. (609/1986, muut. 657/2021) nojalla valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisestä syystä muuta johdu. Työryhmän jäseniksi on esitetty henkilöitä, joilla työtehtäviensä puolesta on erityistä asiantuntemusta työryhmän tehtävistä. Tästä johtuen on ollut edellä mainituksessa säännöksessä tarkoitettu erityinen syy sille, ettei prosentuaalista osuutta ole ollut mahdollista noudattaa.

Hankkeen jäsenten nimi- ja organisaatitiedot sekä rooli ja toimikausi hankkeessa julkaistaan valtioneuvoston hankesivuilla hankkeen toimikauden ajaksi.

Kustannukset ja yleiset määräykset

Työryhmä kuulee osana valmistelua tarpeen mukaan muita viranomaisia ja tahoja.

Työryhmän työ tehdään virkatyönä ja kukin organisaatio vastaa omista kustannuksistaan.

Kansliapäällikkö

Antti Leinonen

Osastopäällikkö

Johanna Suurpää

Jakelu Työryhmän jäsenet, varajäsenet, asiantuntijajäsen ja asiantuntijan varajäsen

Tiedoksi Oikeusministeri, valtiosihteeri, oikeusministerin erityisavustajat, oikeusministeriön viestintä

VN/26120/2023-OM-85

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: